

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS ĮSITIKINIMŲ IR PAŽIŪRŲ PAGRINDU VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS SRITYJE TYRIMO

2022-10-14 Nr. (22)-SN-121)SP-65
Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2022 m. rugpjūčio 2 d. gautas Pareiškėjo 2022 m. liepos 9 d. skundas dėl galimos diskriminacijos įsitikinimų ir pažiūrų pagrindu vartotojų teisių apsaugos srityje. Pareiškėjas skunde rašo, kad jis kreipėsi į įmonę (*duomenys neskelbiami*, toliau vadinama ir Įmone) atstovą telefonu (*duomenys neskelbiami*), su prašymu išnuomoti savaitei laiko lauko stendus. Pareiškėjo skunde rašoma: „Išreikštas noras rodyti antiagitacinę iš dalies politinę reklamą nukreiptą prieš konkrečias parlamentines partijas, kurių atstovų priimti sprendimai, pareiškėjo nuomone, yra antikonstituciniai. Reklamos siužetu siekiama skatinti piliečius nepalaikyti šių partijų veiklų, neremti jų finansiškai, o jų nariams – nutraukti narystę. Paslaugos teikėjui buvo nurodyta, kad reklamos maketas būtų atliktas profesionalaus dailininko, kuriame nebūtų įstatymo draudžiamų simbolių ir vėliavų. Reklama atitiktų švietėjišką funkciją nurodant brūkšniu perbrauktus konkrečių partijų logotipus bei įkomponuota Lietuvos Vyčio vėliava ar kitais tautiniais simboliais, dalis reklamos būtų šaržuoto pobūdžio“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

Skunde Pareiškėjas rašo, kad Įmonės atstovą jis informavo telefonu apie planuojamos publikuoti Reklamos turinį ir pasiteiravo dėl galimybės išsinuomoti lauko stendą. Skunde ir Pareiškėjo elektroniniuose laiškuose teigiama, kad iš pradžių Įmonės atstovas neprieštaravo teikti lauko stendų nuomos paslaugas, tačiau paaiškino, kad būtina pasikonsultuoti su vadovybe. Pareiškėjui paskambinus antrą kartą, Įmonės atstovas po konsultacijos su vadovybe pasakė, kad stendo tokiai Reklamai nuomos paslaugos Įmonė neteiks, tačiau nepaaiškino priežasties. Pareiškėjas 2022 m. gegužės 26 d. ir 28 d. elektroniniais laiškais kreipėsi į Įmonę ir paprašė informuoti, kodėl nebus teikiama lauko stendų reklamos paslauga ketinamai publikuoti Reklamai, tačiau atsakymo Įmonė Pareiškėjui nepateikė. Pareiškėjas įsitikinęs, kad būtent ketinamos

publiuoti Reklamos turinys lėmė Įmonės atsisakymą teikti stendų nuomos paslaugas, juolab kad Pareiškėjui nebuvo paaiškintos atsisakymo nuomoti stendus priežastys, motyvai. Pareiškėjas daro išvadą, kad Įmonė atsisakė paslaugas teikti dėl Pareiškėjo planuojamos skelbti Reklamos turinio, dėl ko jis jaučiasi diskriminuojamas įsitikinimų ir pažiūrų pagrindu kaip paslaugos užsakovas.

Pareiškėjas kartu su skundu pateikė Įmonei siųstus elektroninius laiškus dėl lauko stendų nuomos bei reklaminių plakatų maketų kopijas.

Pareiškėjas skundu prašo įpareigoti Įmonę sudaryti atlygintiną lauko stendų nuomos sutartį ir rodyti „Pareiškėjo pageidaujamą turinį jeigu jis nepažeidžia Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta, taisytos techninės, gramatinio pobūdžio klaidos).

Pareiškėjas Tarnybai pateikė šiuos susirašinėjimo su Įmonės atstovais elektroninius laiškus (Pareiškėjo laišakai siųsti naudojantis elektroninio pašto adresu: *duomenys neskelbiami*):

1) 2022 m. gegužės 26 d. siųstą laišką, kuriame rašoma: „Telefonu *duomenys neskelbiami* kalbėjomės, dėl lauko ekranų paslaugos savaitei laiko įvairiuose miestuose. Kaip minėjome tai būtų antiagitacinė reklama, iš dalies politinė nukreipta piliečiams susipažinti su kai kurių PARTIJŲ nusikalstama, prieštaraujančia LR Konstitucijai veikla Lietuvoje. Reklamos siužetas numatytas skatinti piliečius nepalaikyti šių partijų veiklos, neremti jų finansiškai, bei palikti narių sąrašus tai yra išstoti iš jų gretų. Maketą atliks profesionalus dailininkas, simbolių, vėliavų draudžiamų LR ĮSTATYMAIS nebus, tai daugiau švietėjiška informacija su partijų logotipais ir perbraukta brūkšniu, bei įkomponuota Lietuvos Vyčio vėliava, ar kitais tautiniais simboliais, dalis reklamos bus kaip šaržas. Telefoniniam pokalbyje gavau atsakymą, kad jūs neteiksite šios paslaugos. PRAŠOME raštu išdėstyti motyvus, argumentus ir priežastis dėl kurių atsisakoma teikti paslaugą. Laukiame skubaus atsakymo. Dėkojame, *duomenys neskelbiami*“;

2) 2022 m. gegužės 28 d. siųstą laišką, kuriame rašoma: „SIUNČIAME pakartotinai ir laukiam paaiškinimo, jūsų atsakymas reikalingas prie teikiamų dokumentų vartotojų apsaugos tarnybai, bei lygių galimybių apsaugos kontrolieriaus tarnybai.. Sekantis etapas bus vėliau...“;

3) 2022 m. rugpjūčio 1 d. elektroninio pašto adresu tarnyba@vvtat.lt siųstą laišką (manytina, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai), kuriame rašoma: „Siunčiame dar vieną priedą, kurį neįdėjome paštu. Atstovavimo dokumento nebus, aš pats atstovauju (*duomenys neskelbiami, toliau – Asociacija*), kaip pirmininkas. Pasitikrinti galima registru centro duomenų bazėje. *duomenys neskelbiami*.“

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2022 m. rugpjūčio 10 d. raštu Nr. 4E-5542 perdavė Tarnybai nagrinėti Pareiškėjo prašymą dėl paslaugų nesuteikimo (jo dalį dėl galimos diskriminacijos įsitikinimų ir pažiūrų pagrindu).

Tarnyba 2022 m. rugpjūčio 4 d. elektroniniu laišku paprašė Pareiškėjo patikslinti skunde nurodytas aplinkybes ir informuoti, kada, koku būdu ir kiek kartų jis kreipėsi į Įmonę dėl paslaugų teikimo; kas turėjo būti paslaugų užsakovas bei kas turėjo apmokėti už jas; kada ir koks asmuo informavo, kad lauko stendo nuomos paslaugos neteiks ir dėl kokių priežasčių; ar reklaminėje medžiagoje turėjo būti naudojami valstybiniai arba religiniai simboliai, privačių asmenų atvaizdai bei kiti asmens duomenys; prašyta nurodyti įsitikinimus ir pažiūras, dėl kurių, Pareiškėjo nuomone, jis patyrė paslaugų teikėjo diskriminacinį elgesį; prašyta pateikti paruoštą reklaminę medžiagą, kurią ketinta publikuoti.

Pareiškėjas Tarnybai neapibūdino savo įsitikinimų ir pažiūrų, tačiau pokalbio telefonu su Teisės grupės patarėja metu paaiškino, kad jo pažiūros ir įsitikinimai yra prieštaraujantys valdančiųjų partijų politikai ir vertybėms; Pareiškėjas 2022 m. rugpjūčio 4 d. Tarnybai pateikė 4 plakatų maketus.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, pavadavusi lygių galimybių kontrolierių, Edita Žiobienė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 str. 1 ir 2 dalimis, 2022 m. rugpjūčio 5 d. raštu Nr. (22)SN-121)S-366 kreipėsi į Įmonę ir paprašė per 5 darbo dienas nuo reikalavimo pateikti informaciją gavimo dienos (kaip galima skubiau atsakyti į pateiktus klausimus:

„1. Prašyčiau informuoti, kas su Pareiškėju bendravo Įmonės telefonu *duomenys neskelbiami*, išklausė Pareiškėjo prašymą dėl lauko stendų nuomos pageidaujamai reklamai bei neišreiškė prieštaravimo nuomoti lauko stendus Pareiškėjo nurodytai reklamai? Kodėl Pareiškėjui antrą kartą paskambinus telefonu tas pats Įmonės atstovas, esą pasitaręs su Įmonės vadovybe, informavo Pareiškėją, kad lauko stendai Pareiškėjo pageidaujamai reklamai nebus nuomojami?

2. Prašyčiau pagrįsti ir motyvuoti, kodėl Įmonė atsisakė Pareiškėjui teikti lauko stendų nuomos paslaugas jo pageidaujamai viešinti reklamai? Kokiais teisės aktais yra grindžiamas šis Įmonės atsisakymas?

3. Prašyčiau informuoti, ar Įmonėje yra patvirtintos taisyklės (nuostatai), reglamentuojančios atvejus, kuomet stendų nuomos paslaugos yra neteikiamos? Jeigu taip, prašyčiau jas pateikti bei informuoti, ar nagrinėjamu atveju jomis buvo remtasi.

Kartu prašyčiau pateikti kitą, Jūsų nuomone, reikšmingą informaciją, susijusią su skundžiamomis aplinkybėmis.“

Kartu su raštu Įmonei buvo išsiųsti Pareiškėjo Tarnybai pateikti 4 plakatų maketai.

Tarnyba, gavusi 2022 m. rugpjūčio 10 d. Įmonės paaiškinimą, 2022 m. rugpjūčio 10 d. pakartotinai kreipėsi į Įmonę ir paprašė atsakyti į šiuos klausimus:

„1. Ar Jūsų vadovaujama Įmonei suteiktas leidimas nuomoti lauko stendus išimtinai tik reklamai, kuri atitinka Reklamos įstatymo 2 str. 8 dalyje įtvirtintą reklamos apibrėžtį? Prašytume pateikti šio leidimo ar kitų Įmonės veiklą reglamentuojančių dokumentų (įstatai, nuostatai, individualios veiklos pažymėjimo su apibrėžiamų veiklų sąrašu) kopijas, kuriuose būtų nurodyta, kad Įmonei suteikiamas leidimas nuomoti stendus ar suteikti viešinimo paslaugas tik komercinei reklamai.

2. Prašytume informuoti, ar Pareiškėjas pateikė Jūsų Įmonei reklamos maketus, pagal kuriuos Jūs galėjote susipažinti su jos turiniu, vaizdine informacija?

3. Prašytume informuoti, ar Jūsų vadovaujama Įmonė, vykdydama komercinę veiklą, yra nuomavusi lauko stendus ar suteikusi atitinkamą erdvę reklamos, kuri neatitinka Reklamos įstatymo 2 str. 8 dalyje (*Reklamos įstatymo 2 str. 8 dalyje reklama apibrėžiama kaip bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą*) įtvirtintos reklamos apibrėžties publikavimui, pavyzdžiui, socialinės reklamos, politinės reklamos kitokio turinio informacijos viešinimui? Jeigu taip, prašytume informuoti, kada ir kokios informacijos viešinimui lauko stendų nuomos ar viešinimo kitoje erdvėje paslaugos buvo suteiktos.“

Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė Birutė Sabatauskaitė (toliau – lygių galimybių kontrolierė), gavusi Įmonės 2022 m. rugpjūčio 12 d. paaiškinimą, vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 30 str. 1 ir 2 dalimis, 2022 m. rugsėjo 2 d. raštu Nr. Nr.(22)SN-121)S-399 kreipėsi į Įmonės savininką ir paprašė per 10 darbo dienų nuo reikalavimo pateikti informaciją gavimo dienos (kaip galima skubiau) atsakyti į pateiktus klausimus:

„1. Prašome konkrečiai nurodyti, dėl kokių priežasčių ir kuo vadovaujantis Pareiškėjui buvo pasakyta, kad jo prašomų informacinių-agitacinių plakatų publikavimui lauko stendai nebus nuomojami?

2. Jei Pareiškėjo pateikta informacija dėl informacinių-agitacinių plakatų neatitiko viešai skelbiamai informacijai keliamų reikalavimų (numatytų Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme ar kituose teisės aktuose), prašome šiuos neatitikimus tiksliai įvardinti.

3. Prašytume pateikti įmonės veiklą reglamentuojančio dokumento (įstatai, nuostatai, individualios veiklos pažymėjimo su apibrėžiamų veiklų sąrašu) kopiją, kuriame būtų apibrėžiamos įmonės veiklos rūšys, tikslai.“

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t è:

Įmonės savininkas 2022 m. rugpjūčio 10 d. raštu (atsakyta į Tarnybos 2022-08-05 raštą) informavo (*pastaba*: siekiant išvengti galimo dviprasmio pateiktos informacijos interpretavimo, pateikti paaiškinimai yra didžiąja dalimi cituojami): „telefonu *duomenys neskelbiami* su Pareiškėju bendravo viena iš įmonės vadybininkių. Pirmojo pokalbio metu Pareiškėjas neprisistatė, todėl darbuotojai nebuvo žinomos nei Pareiškėjo pažiūros, nei jo atstovaujama organizacija. Interesantas teiravosi dėl galimybės lauko reklamos stenduose skelbti antipolitinę ar antiagitacinę reklamą, susijusią su politinėmis partijomis (atsižvelgiant į tai, kad praėjo nemažai laiko, o vadybininkai kasdien bendrauja su daugybe interesantų, tiksliai Pareiškėjo pavartotos sąvokos su juo bendravusi vadybininkė nepamena). Suabejojus, ar tokio turinio plakatas atitinka reklamos sampratą, vadybininkė interesantą informavo, jog turi pasitikslinti tuo klausimu. Pokalbio metu nebuvo nei išreikštas sutikimas sudaryti su interesantu sutartį, nei aptartos galimos sutarties sąlygos, nei atsisakyta sudaryti sutartį ar pan.“

Toliau Įmonės savininkas minėtame rašte aiškina: „Atsižvelgiant į tai, kaip bendrais bruožais buvo apibūdintas ketinamų publikuoti plakatų turinys, taip pat tai, kad įmonei yra išduoti leidimai išorinei reklamai lauko reklamos stenduose, bei remiantis ankstesne įmonės patirtimi, nutarta, kad interesanto norimi skelbti plakatai pagal Reklamos įstatymą nebūtų laikomi reklama, todėl jų eksponavimas pažeistų išduotų leidimų lauko reklamai sąlygas bei aukščiau minėtų teisės aktų nuostatas. Atitinkamai, išsiaiškinus šias aplinkybes, vadybininkė susisiekė su interesantu ir antrojo pokalbio su interesantu metu nurodė, kad įmonė negali pasiūlyti interesanto pageidaujamų paslaugų savo lauko reklamos stenduose.“

Įmonės savininkas, aiškindamas atsisakymo nuomoti standus plakatų (Reklamos) publikavimui priežastis, teigia: „Įmonė yra privatus juridinis asmuo. Civilinės prievolės atsiranda iš sandorių arba kitokių juridinių faktų, kurie pagal galiojančius įstatymus sukuria prievolinius santykius (CK [*pastaba*: Lietuvos Respublikos civilinio kodekso] 6.2 str.). Tam, kad asmuo būtų įpareigotas vykdyti prievolę kito asmens naudai, turi būti konstatuotas atitinkamas faktinis ir

teisinis pagrindas. Tarp įmonės ir interesanto nebuvo sudarytas nei žodinis, nei rašytinis susitarimas. Sutarties laisvės principas leidžia sutartinių santykių dalyviams savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises ir pareigas, sudaryti įstatyme nenumatytas, bet jam neprieštaraujančias sutartis, sudaryti sutartis, turinčias kelių skirtingų rūšių sutarčių elementų (CK 6.156 str.). Sutarties laisvės principas taip pat apima ir asmens teisę laisvai spręsti sudaryti sutartį ar ne; niekas negali būti verčiamas sudaryti sutartį, išskyrus atvejus, kai pareigą sudaryti sutartį nustato įstatymai (pavyzdžiui, CK 6.161 str. 1 d.) ar savanoriškas įsipareigojimas sudaryti sutartį (pavyzdžiui, CK 6.156 str. 2 d.). Kitaip tariant, įmonė kaip privatus juridinis asmuo neturi imperatyvios prievolės sudaryti sutarčių su visais to pageidaujančiais asmenimis. Šiuo atveju, įvertinus galimus teisės aktų pažeidimus, jei būtų skelbiama asmens pageidaujamo pobūdžio medžiaga, ir su tuo susijusias galimas neigiamas teises pasekmes, interesantas buvo informuotas, kad norimo pobūdžio paslaugos įmonė negali suteikti ir sutartis tarp šalių nebuvo sudaryta, jokių įsipareigojimų šalys viena kitos atžvilgiu neprisiėmė.“

Įmonės rašte Tarnybai taip pat atkreiptas dėmesys į Pareiškėjo statusą ir rašoma: „<...> į Tarnybą Pareiškėjas kreipėsi dėl, kaip nurodote rašte „galimos diskriminacijos įsitikinimų ir pažiūrų pagrindu vartotojų teisių apsaugos srityje“. Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 2 str. 20 d. vartotojas apibrėžiamas kaip fizinis asmuo, su savo verslu, prekyba, amatu ar profesija nesusijusiais tikslais (vartojimo tikslais) siekiantis sudaryti ar sudarantis sutartis. Kaip minėta aukščiau, reklama yra informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis. Taigi asmeniui nurodžius, kad jis kreipėsi į įmonę, norėdamas paskelbti reklamą, nėra pagrindo teigti, kad Pareiškėjas kreipėsi į įmonę kaip vartotojas, asmeniniais vartojimo tikslais. Be to, nors interesantas telefoninio pokalbio metu neprisistatė, po pokalbio telefonu Pareiškėjas parašė įmonei kelis el. laiškus, kurie siųsti iš el. pašto *duomenys neskelbiami*. Pirmajame el. laiške siuntėjas pasirašė: „Pareiškėjas Asociacija *duomenys neskelbiami*“. Asociacija *duomenys neskelbiami* yra juridinis asmuo; Pareiškėjas nurodomas kaip šio juridinio asmens vadovas. El. pašto adresas, iš kurio siųsti laiškai, priklauso *duomenys neskelbiami*, kurio vadovu taip pat yra nurodomas Pareiškėjas. Taigi Pareiškėjas į įmonę kreipėsi ne kaip fizinis asmuo, vartotojas, o kaip juridinio (-ių) asmens (-ų) vadovas. Manytina, kad į šią aplinkybę turėtų būti atsižvelgiama vertinant pareiškėjo skundą.“

Įmonės savininkas 2022 m. rugpjūčio 12 d. raštu (atsakyta į Tarnybos 2022-08-10 elektroniniu laišku siųstą prašymą patikslinti informaciją) paaiškino, kad leidimus reklamai išduoda savivaldybės; leidimai kiekvienai reklamos vietai išduodami atskirai; leidimai išduodami savivaldybės vidaus dokumentų pagrindu. Pasak Įmonės savininko, „leidimuose įprastai nėra

nurodoma, kad leidimas reklamai išduodamas išimtinai reklamai, atitinkančiai Reklamos įstatymo 2 str. 8 d. įtvirtintą reklamos apibrėžtį, komercinei reklamai, tačiau duodama nuoroda į reklamos įstatymą bei jame vartojamas sąvokas“.

Įmonės 2022 m. rugpjūčio 12 d. raštu Tarnyba buvo informuota, kad Pareiškėjas Reklamos maketų nepateikė, juos žodžiu apibūdino su juo bendravusiai darbuotojai. Įmonė raštu taip pat informavo Tarnybą, kad savo valdomus lauko reklamos standus yra nuomojusi ir politinei bei socialinei reklamai, atitinkančiai reklamai keliamus reikalavimus, taip pat standus naudoja savireklamai.

Įmonės savininkas 2022 m. rugsėjo 15 d. raštu (atsakyta į Tarnybos 2022-09-02 raštą) atsakydamas į klausimą, dėl kokių konkrečių priežasčių Pareiškėjo informacinių-agitacinių plakatų publikavimui lauko standai nebus nuomojami, paaiškino, kad šį atsisakymą lėmė kelios priežastys. Įmonės savininko pirmiau minėtame paaiškinime rašoma: „Pirma, įmonės darbuotojai Pareiškėjo žodžiu apibūdinti norimi eksponuoti plakatai, įmonės vertinimu, neatitinka reklamos sąvokos, numatytos Reklamos įstatymo 2 str. 8 d., nes norėta publikuoti medžiaga nebuvo susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, ja nebuvo siekiama skatinti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą. Įmonės nuomone, norėta publikuoti medžiaga negalėjo būti traktuojama ir kaip socialinė reklama, nes tokios reklamos tikslas turėtų būti atkreipti dėmesį į aktualiausias visuomenės problemas bei moralines vertybes, keisti visuomenės požiūrį (elgesį) jų atžvilgiu. Tuo tarpu iš žodžiu pateikto medžiagos apibūdinimo bei kontrolieriui pateiktų vizualizacijų neaišku, kokias visuomenės problemas ir moralines vertybes siekiama aktualizuoti, matoma akivaizdi sąsaja su politika, rinkimais. Nors naudojama politinių partijų simbolika, užrašai „Seimas“, „2023 m. savivaldybių rinkimai“ ir pan., tai nėra ir politinė reklama. Politinė reklama apibrėžiama kaip valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardų ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa. Šiuo atveju pareiškėjas, manytina, neatitinka politinės reklamos subjekto kriterijaus, o medžiagos turinys – politinės reklamos turinio. Dėl nurodyto, Įmonės įsitikinimu, pareiškėjo žodžiu apibūdinta norima eksponuoti medžiaga (bei vėliau kontrolieriui pateikta jos vizualizacija), neatitiko reklamos sampratos (nei bendrosios, nei socialinės, nei politinės), todėl tokios medžiagos eksponavimas standuose, kuriems išduoti leidimai būtent

reklamai, pažeistų išduotų leidimų lauko reklamai sąlygas bei teisės aktų nuostatas (Reklamos įstatymo 2 str. 8 d., CK 6.489 str. 1 d. ir kt.).“

Pasak Įmonės savininko, „<...> pareiškėjo pateikta informacija dėl jo norimų plakatų (bei vėliau kontrolieriui pateiktos vizualizacijos), įmonės nuomone, galimai neatitinka ir viešai skelbiamai informacijai keliamų reikalavimų. Plačiau dėl to pasisakyta atsakant į antrą rašto klausimą. Trečia, Įmonė yra privatus juridinis asmuo. Bet kuris asmuo turi teisę laisvai apsispręsti sudaryti sutartį arba ne, niekas negali būti verčiamas sudaryti sutartį (CK 6.156 str.2 d.). Manydamas, kad pareiškėjo norimos medžiagos publikavimas gali pažeisti teisės normas, Įmonė pasinaudojo jam teisės aktų nustatyta teise sutarties nesudaryti.“

Įmonės savininkas Tarnybai pateikė savo nuomonę dėl galimo Reklamos plakatų turinio bei vaizdo neatitikimo teisės aktų nuostatomis: „pareiškėjas reklamos maketų nepateikė, juos apibūdino su juo bendravusiai darbuotojai žodžiu. Jau iš gautos žodinės informacijos, pasitvirtino gavus kontrolieriui pareiškėjo atsiųstas vizualizacijas, buvo pagrindo spręsti, kad norima publikuoti medžiaga gali būti kurstoma neapykanta (plakatuose neigiamame kontekste, siejant su velniu, norėta naudoti vaivorykštės spalvų vėliavą, kuri visuomenėje siejama su homoseksualiais asmenimis, taip juos tarsi demonizuojant, kurstant neapykantą jų atžvilgiu) (Reklamos įstatymo 4 str. 2 d. 3 p., Visuomenės informavimo įstatymo 19 str. 1 d. 3 p.), gali būti piktnaudžiaujama prietarais, žmonių pasitikėjimu, jų patirties ar žinių stoka (dėl medžiagoje naudojamos simbolikos) (Reklamos įstatymo 4 str. 2 d. 6 p.), taip pat, kadangi medžiaga iš esmės yra atskirų elementų koliažas, kilo abejonių, ar medžiaga parengta nepažeidžiant autorių teises į literatūros, meno, mokslo kūrinius ir (ar) gretutines teises (Reklamos įstatymo 4 str. 2 d. 9 p.).“

Įmonės savininko teigimu, Tarnybai pateikti Reklamos maketai gali daryti ir neigiamą poveikį nepilnamečiams: „medžiagos tinkamumas, įmonės įsitikinimu, turi būti vertinamas ir per Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatyme keliamus reikalavimus. Šiuo atveju galėjo būti pažeisti bent keli minėto įstatymo 4 str. 2 d. punktai. Konkrečiai, informacija galimai yra neigiamą poveikį nepilnamečiams daranti, nes ji tam tikra apimtimi yra erotinio pobūdžio (kai kuriose kontrolieriui pateiktose vizualizacijose vaizduojamos genitalijos) (Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 4 str. 2 d. 4 p.), sukiantį baimę ar siaubą (maketai nėra estetiški, naudojama nepilnamečiams grėsmingai galinti atrodyti simbolika) (Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 4 str. 2 d. 5 p.), taip pat galima suprasti, kad ja siekiama paniekinti, formuoti neigiamą įvaizdį apie asmenis ar asmenų grupę dėl jų seksualinės orientacijos, (kaip minėta, neigiamame

kontekste naudojama homoseksualumą simbolizuojanti vėliava/ spalvos) (Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 4 str. 2 d. 12 p.).“

Įmonės savininkas pažymėjo, kad „įmonė nėra įgaliotas asmuo atlikti teisės aiškinimą, todėl galimai būtų pagrindas kalbėti ir apie kitų teisės aktų pažeidimus“.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar Įmonė, teikdama lauko reklamos stendų nuomos paslaugas, nepažeidė Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 d. 1 punkto, kuriuo nustatyta paslaugų teikėjo pareiga, nepaisant lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

1. Dėl Pareiškėjo teisinio statuso

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas su skundu į lygių galimybių kontrolierių kreipėsi kaip fizinis asmuo, skunde nuroydamas fizinio asmens kodą, pašto adresą (*duomenys neskelbiami*) ir teigdamas, kad Įmonė atsisakė suteikti Pareiškėjui lauko reklamos stendų nuomos paslaugas dėl Pareiškėjo pageidaujamos rodyti Reklamos turinio, tai yra išimtinai dėl jo įsitikinimų ar pažiūrų.

Tačiau skundo tyrimo metu nustatyta [tai patvirtina paties Pareiškėjo pateikti elektroninio susirašinėjimo su Įmone 2022 m. gegužės 26 d. ir 2022 m. gegužės 28 d. laiškai, Pareiškėjo pridėtas 2022 m. rugpjūčio 1 d. elektroninis laiškas, siųstas Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai (šis laiškas minėtos institucijos taip pat buvo persiųstas Tarnybai), kuriame jis rašė: „Siunčiame dar vieną priedą, kurį neįdėjome paštu. Atstovavimo dokumento nebus, aš pats atstovauju *duomenys neskelbiami*, kaip pirmininkas. Pasitikrinti galima registru centro duomenų bazėje. Asociacija *duomenys neskelbiami*, taip pat Įmonės 2022 m. rugpjūčio 10 d. raštu pateiktas paaiškinimas], kad Pareiškėjas į Įmonę dėl paslaugų teikimo kreipėsi kaip Asociacijos pirmininkas, tai yra kaip juridinio asmens vadovas ir atstovaujantis šiam juridiniam asmeniui, bet ne kaip fizinis asmuo. Valstybės

įmonės Registrų centro juridinių asmenų viešai skelbiamame juridinių asmenų registre Asociacija yra įregistruotas kaip juridinis asmuo, kurio statusas *asociacija*, buveinė: *duomenys neskelbiami*.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio „Lygių galimybių įgyvendinimas vartotojų teisių apsaugos srityje“ 1 d. 1 punktu prekių pardavėjai, gamintojai ar paslaugų teikėjai įpareigojami, nepaisant lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas, o šios pareigos nevykdymas yra laikomas Lygių galimybių įstatymo pažeidimu (Lygių galimybių įstatymo 10 str.).

Taigi Lygių galimybių įstatyme įtvirtintas draudimas diskriminuoti *inter alia* įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu taikomas, be kita ko, ir vartotojų teisių apsaugos srityje. Atsižvelgiant į tai, kad Lygių galimybių įstatyme nėra apibrėžtos vartojimų santykių, paties vartotojo ir paslaugų teikėjo, tai yra verslininko, sąvokos, vadovaujamosi šiuos santykius ir sąvokas apibrėžiančiomis Civilinio kodekso (CK) nuostatomis.

Pagal CK 6.228¹ straipsnio „Vartojimo sutarties samprata ir kitos sąvokos“ 1 dalį, „vartojimo sutartimi verslininkas įsipareigoja perduoti vartotojui prekes nuosavybės teise arba suteikti paslaugas vartotojui, o vartotojas priimti prekes ar paslaugas ir sumokėti jų kainą. Šio kodekso nustatytais atvejais vartojimo sutartimis laikomos ir kitos verslininko ir vartotojo sudarytos sutartys“; CK 6.228¹ 2 dalimi vartotojas apibrėžiamas kaip „fizinis asmuo, su savo verslu, prekyba, amatu ar profesija nesusijusiais tikslais (vartojimo tikslais) siekiantis sudaryti ar sudarantis sutartis“; to paties straipsnio 3 dalimi verslininkas apibūdinamas kaip „fizinis asmuo arba juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų padalinys, savo prekybos, verslo, amato arba profesijos tikslais siekiantys sudaryti ar sudarantys sutartis, įskaitant asmenis, veikiančius verslininko vardu arba jo naudai. Juridinis asmuo gali būti laikomas verslininku neatsižvelgiant į jo dalyvių teisinę formą“.

Atitinkamai Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 2 str. 8 dalyje paslauga apibrėžiama kaip „atlygintina veikla arba (ir) jos rezultatas, kuriais siūloma tenkinti ar yra tenkinamas konkretus vartotojo poreikis“; 2 str. 9 dalyje paslaugų teikėjas apibrėžiamas kaip „verslininkas, kuris siūlo ir atlygintinai suteikia paslaugas vartotojams“; 2 str. 20 dalyje vartotojas apibrėžiamas kaip „fizinis asmuo, su savo verslu, prekyba, amatu ar profesija nesusijusiais tikslais (vartojimo tikslais) siekiantis sudaryti ar sudarantis sutartis“ ir 2 str. 25 dalyje verslininkas apibrėžiamas kaip „fizinis asmuo arba juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų padalinys, savo prekybos, verslo, amato arba profesijos tikslais siekiantys sudaryti ar sudarantys sutartis, įskaitant

asmenis, veikiančius verslininko vardu arba jo naudai. Juridinis asmuo gali būti laikomas verslininku neatsižvelgiant į jo dalyvių teisinę formą“.

Taigi nacionaliniuose teisės aktuose vartotojas apibrėžiamas kaip fizinis asmuo, kuris sudaro sutartį su vartotojo verslu ar profesija nesusijusiu tikslu, t. y. vartotojo asmeniniams, šeimos, namų ūkio poreikiams tenkinti, tai yra vartotojas, būdamas fizinis asmuo, pareiškia savo valią pirkti arba perka paslaugą asmeniniams, šeimos, namų ūkio poreikiams, kurie yra nesusiję su verslu ar profesija, tenkinti.

Sistemiškai aiškinant Lygių galimybių įstatymo, CK bei Vartotojų teisių apsaugos įstatymo nuostatas, darytina išvada, kad Pareiškėjas, kreipdamasis į Įmonę dėl lauko reklamos stendų nuomos antiagitacinių plakatų (nukreiptų prieš kai kurias politines partijas) viešinimui, atstovaudamas Asociacijai kaip Asociacijos pirmininkas, šiame skundo aplinkybių vertinimo kontekste neįgijo vartotojo statuso Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 punkto taikymo prasme. Pagal nustatytas skundo aplinkybes spręstina, kad Pareiškėjas, būdamas Asociacijos pirmininkas, būtent atstovaudamas Asociacijos interesams, kreipėsi į Įmonę dėl reklamos stendų nuomos paslaugos suteikimo, tai yra dėl Asociacijos vystomos veiklos, propaguojamų vertybių, bet ne kaip fizinis asmuo, pageidaujantis savo asmeninėms, šeimos ar namų ūkio reikmėms išsinuomoti lauko reklamos stendus. Atkreiptinas dėmesys, kad prie skundo pateiktuose elektroniniuose laiškuose, rašytuose Įmonei, Pareiškėjas pasirašydamas nurodo jo atstovaujama Asociaciją, laiškų tekstuose vartoja veiksmažodžio daugiskaitą „siunčiame“, tuo parodydamas, kad prašymai teikiami atstovaujamos Asociacijos vardu.

Pažymėtina, kad į Tarnybą Pareiškėjas su skundu kreipėsi kaip fizinis asmuo, kuris prašo įvertinti skundžiamas aplinkybes, kuomet į Įmonę dėl paslaugų suteikimo faktiškai kreipėsi juridinis asmuo (Pareiškėjo atstovaujama Asociacija) ir, Įmonei nesuteikus šių paslaugų, Įmonės veiksmus prašo įvertinti kaip galimą diskriminaciją įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu, siekiant juridiniam asmeniui gauti vartojimo paslaugas. Taigi darytina išvada, kad į Įmonę dėl paslaugos suteikimo ir į Tarnybą su skundu dėl atsisakymo Įmonei suteikti pageidautas paslaugas, kreipėsi ne tapatus, bet skirtingas savo teisiniu statusu subjektas.

Atsižvelgiant į tai, kad skundžiamų veiksmų atlikimo metu tarp paslaugų teikėjo (Įmonės) bei Pareiškėjo (fizinio asmens) apskritai nebuvo susiklostę skundžiami santykiai, tai yra nustačius, kad asmuo, norėjęs įsigyti reklamos stendų nuomos paslaugas, buvo ne fizinis, bet juridinis asmuo, kuris pagal nacionalinę teisę ir Lygių galimybių įstatymą nėra laikomas vartotoju, bei įvertinus aplinkybę, kad į Įmonę dėl paslaugų suteikimo bei į Tarnybą su skundu dėl Įmonės atsisakymo teikti paslaugas, kreipėsi skirtingi teisiniu statusu subjektai, skundžiamos aplinkybės nevertintinos

dėl galimo prieštaravimo Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 d. 1 punkto nuostatoms, nenustačius tinkamo subjekto skundžiamų santykių srityje.

2. Dėl politinių įsitikinimų ir pažiūrų

Pareiškėjas skunde teigia, jog turi pagrindo manyti, kad jis buvo diskriminuojamas įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu, tačiau savo įsitikinimų ar pažiūrų neapibūdino nei skunde, nei Tarnybai paprašius tai padaryti.

Pažymėtina, jog teismų praktikoje¹, aiškinant pažiūrų ir įsitikinimų sąvoką baudžiamosios teisės kontekste, atkreipiamas dėmesys, kad (*cituojama*) „pažiūros ir įsitikinimai“ įstatymine baudžiamąja teisine prasme apima ribotą skaičių veiksnių ir turėtų būti suprantamas siauriau nei plačiau, visuomenėje suvokiama prasme. Visuomenine, kasdiene prasme „pažiūros ir įsitikinimai“ gali būti suprantami kaip bet kokia nuomonė apie bet kokią gyvenimo reiškinių, tačiau teisine prasme požymis „pažiūros ir įsitikinimai“, aprašyti BK (*pastaba: Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso*) 169 straipsnio dispozicijoje, turi gerokai siauresnę prasmę ir yra skirti bei leidžia priskirti konkretų asmenį tam tikrai grupei, kuriuos vienija ir iš kitų grupių išskiria tokių pat pažiūrų ir įsitikinimų turėjimas. Individo pažiūros ir įsitikinimai yra privataus žmogaus gyvenimo dalis, tokia pat kaip ir individo gyvenimo būdas, šeimyninė padėtis, gyvenamoji aplinka, santykiai su kitais žmonėmis, įpročiai ir kt. (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 29 d. nutarimas). Vadinas, asmens įsitikinimai gali būti politiniai, religiniai, ekonominiai, estetiniai, kultūriniai, tačiau jie visada yra asmens privatus reikalas, kurio turinio valstybė nereguliuoja ir nekontroliuoja. Įsitikinimai ir pažiūros apibūdina asmenį kaip individą, yra jo asmenybės dalis“.

Taigi visiškai akivaizdu (ir tai objektyviai paaiškinama), kad Lygių galimybių įstatyme nurodyti draudžiamo diskriminavimo pagrindai – *įsitikinimai ir pažiūros* – gali apimti įvairaus pobūdžio įsitikinimus ir pažiūras, taip pat ir politinius, ekonominius, kultūrinius ir kt.

3. Dėl lygių galimybių principo pažeidimo taikymo

Konstitucijos 29 str. nustatyta, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs. Žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų. Aiškindamas Konstitucijos 29 str. nuostatas, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir

---

¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. sausio 14 d. nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-58-942/2016.

leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtinę teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų².

Konstitucijos 29 str. įtvirtintos nuostatos yra perkeltos į Lygių galimybių įstatymą, kurio paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Konstitucijos 29 str. nuostatos, įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu (1 str. 1 d.).

Lygių galimybių įstatymo 2 str. 1 dalyje diskriminacija apibrėžiama kaip tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu. Taigi Lygių galimybių įstatyme įsitikinimai ar pažiūros yra įtvirtinti kaip vienas iš draudžiamo diskriminavimo pagrindų. Lygių galimybių įstatymo 2 str. 9 dalyje tiesiogine diskriminacija apibrėžiamas elgesys su asmeniu, kai lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui. Vadovaujantis Lygių galimybių įstatyme įtvirtinta tiesioginės diskriminacijos apibrėžtimi, būtina pažymėti, kad diskriminacija kildinama iš palyginamųjų asmenų ar jų grupių nevienodo traktavimo, pagrįsto to asmens ar grupės asmenų tam tikrais tapatybės požymiais ar priskirtinomis savybėmis. Pažymėtina, kad Lygių galimybių įstatymo taikymo kontekste diskriminacija yra visada siejama su tam tikru asmens tapatybės požymiu, priskirtina savybe, draudžiamu diskriminavimo pagrindu, įtvirtintu Lygių galimybių įstatyme.

Remiantis Lygių galimybių įstatyme įtvirtinta tiesioginės diskriminacijos apibrėžtimi, šiuo konkrečiu skundo tyrimo atveju Pareiškėjas objektyviai negali būti lyginamas su kitais fiziniiais asmenimis galimai diskriminacijai įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu identifikuoti (jam siekiant gauti vartojimo paslaugas), nes Pareiškėjas, kaip fizinis asmuo, į Įmonę dėl paslaugų teikimo nesikreipė ir todėl teigtina, kad tarp Pareiškėjo (fizinio asmens) ir Įmonės nebuvo susiklostę ginčijami santykiai. Atkreiptinas dėmesys, kad diskriminacija Lygių galimybių įstatymo taikymo kontekste siejama su

---

² Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas.

fiziniu asmeniu, su jo asmens tapatybės požymiais, dėl kurių žmogus gali patirti teisių suvaržymą, bet ne su juridiniu asmeniu.

Pažymėtina, kad Lygių galimybių įstatymo 12 straipsnyje „Diskriminuojamo asmens teisių apsauga“ nustatyta, kad „1. Asmuo, manantis, kad buvo pažeistos jo lygios galimybės, turi teisę kreiptis į lygių galimybių kontrolierių. Kreipimasis į lygių galimybių kontrolierių neapriboja galimybės ginti savo teises teisme.

2. Juridiniai asmenys, kitos organizacijos ir jų padaliniai, kurių veiklą reglamentuojančiame teisės akte atitinkamu pagrindu diskriminuojamų asmenų gynimas ir jų atstovavimas teisme yra nurodyta kaip viena iš veiklos sričių, diskriminuojamo asmens pavedimu gali įstatymų nustatyta tvarka atstovauti jam teisminėse arba administracinėse procedūrose“.

Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokio masto skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas. „Vertinant tai, ar pagrįstai nustatytas skirtingas teisinis reguliavimas, būtina atsižvelgti į konkrečias teises aplinkybes. Pirmiausia turi būti įvertinti atitinkamų subjektų ir objektų, kuriems taikomas skirtingas teisinis reguliavimas, teisinės padėties skirtumai³.“

4. Dėl įrodinėjimo pareigos

Lygių galimybių įstatymo 4 str. nustatyta, kad teismuose ar kitose kompetentingose institucijose nagrinėjant fizinių, juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių skundus, pareiškimus, prašymus, pranešimus ar ieškinius dėl diskriminacijos lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, pareiškėjui nurodžius aplinkybes, leidžiančias daryti prielaidą dėl tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos buvimo, preziumuojama, kad tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos, priekabiavimo ar nurodymo diskriminuoti faktas buvo. Skundžiamas asmuo turi įrodyti, kad lygių galimybių principas nebuvo pažeistas.

Taigi pareiškėjas turi nurodyti faktus, kurie pagrįstų skirtingų sąlygų sudarymą, kurias jis patyrė tiesiogiai arba kurios turėjo įtakos pareiškėjui netiesiogiai, pablogindamos jo padėtį atitinkamu draudžiamu diskriminavimo pagrindu. Skundų dėl diskriminacijos tyrimo atvejais

---

³ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1996 m. vasario 28 d. nutarimas.

pareiškėjas privalo nurodyti aptartas *prima facie* (lot. iš pirmo žvilgsnio) aplinkybes. Gavus pareiškėjo duomenis sprendžiama, ar jie yra pakankami, kad remiantis pareiškėjo pozicija būtų galima atlikti skundo tyrimą iš esmės.

Vilniaus apygardos administracinis teismas konstatavo⁴, jog *prima facie* aplinkybės reiškia, kad ieškovas teismui turi pateikti tokias faktines aplinkybes, kurios leistų daryti prielaidą, jog ieškovas buvo diskriminuojamas. Asmeniui nurodančiam *prima facie* aplinkybes reikia pateikti tokius duomenis:

- kad ieškovas priklauso tam tikrai įstatymų ginamai grupei, t. y., nurodyti, kad priklauso tam tikrai lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės ar religijos grupei;

- nurodyti, kokiuose santykiuose ieškovas buvo su atsakovu, kai patyrė galimai diskriminacinį poveikį – darbo, viešųjų paslaugų ir pan.;

- informuoti, kad buvo nepalankaus atsakovo poveikio subjektas ir kaip tas nepalankus poveikis ieškovo atžvilgiu pasireiškia;

- pateikti faktines aplinkybes, kad atsakovas panašioje situacijoje su kitais asmenimis, nepriklausančiais ginamųjų grupei, elgėsi palankiau nei su ieškovu.

Pareiškėjas savo skunde, taip pat paprašius Tarnybai, neapibūdino savo įsitikinimų ar pažiūrų, dėl kurių jis jautėsi diskriminuojamas. Taigi skunde apskritai nebuvo nurodyta esminė aplinkybė, tai yra neapibūdinti įsitikinimai ar pažiūros, dėl kurių Pareiškėjas jautėsi diskriminuojamas. Dėl šio fakto apskritai neįmanoma atlikti skundo dėl galimos diskriminacijos tyrimą ir vertinti, ar asmuo buvo diskriminuojamas siekiant gauti paslaugas dėl neapibūdintų įsitikinimų ar pažiūrų. Be to, kaip jau nurodyta pirmiau, skunde teigiama apie galimai mažiau palankų požiūrį, taikytą juridiniam asmeniui (Asociacijai), bet ne Pareiškėjui, kuris, kaip fizinis asmuo skundžiamame santykiyje apskritai nedalyvavo.

Pareiškėjas pateikė Tarnybai (ne Įmonei) Reklamos plakatus, kuriuose vaizduojamos vėliavos su ženklais „Liberalų sąjūdis“, „TS-LKD“, „LSDP“, „Demokratai vardan Lietuvos“, „Laisvės partija“, maketus; plakatuose yra prieraišai: „Lietuvos velniava“, „Neik su velniu obuoliauti“, „Civilinės sąjungos įstatymas“ ir pan.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas, kaip juridinio asmens atstovas, apskritai nepateikė Įmonei planuojamų publikuoti Reklamos plakatų maketų, kuriuos įvertinusi Įmonė

---

⁴ Vilniaus apygardos administracinio teismo 2018 m. liepos 19 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I-2531-643/2018.

galėtų pateikti motyvuotą paaiškinimą dėl atsisakymo teikti lauko reklamos stendų nuomos paslaugas. Pažymėtina, kad lygių galimybių kontrolierius pagal priskirtą kompetenciją apskritai nevertina Pareiškėjo pateiktų Reklamos maketų, nes Reklamos maketai neturi prekių bei paslaugų reklamai ir informacijai apie jas priskirtinų požymių. Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 d. 2 punktu įtvirtinta, kad įgyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, privalo suteikdamas vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuodamas, užtikrinti, kad šioje informacijoje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekinimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu ir nebūtų formuojamos visuomenės nuostatos, kad dėl šių požymių asmuo yra pranašesnis ar menkesnis už kitą. Taigi lygių galimybių kontrolierius vertina tik prekių bei paslaugų reklamą atitikimo Lygių galimybių įstatymui aspektu, lygių galimybių kontrolieriui nesuteikta kompetencija vertinti apskritai galimai agitacinio turinio informacijos, kuri nepatenka į prekių ir paslaugų reklamos sampratą.

Pareiškėjas, be kita ko, taip pat nepateikė ir informacijos, su kokiais asmenimis, su kokių įsitikinimų ar pažiūrų vienijama asmenų grupe Įmonė panašioje situacijoje elgėsi palankiau.

Dėl pirmiau nurodytų priežasčių, vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 14 str., 17 str., 27 str. 1d. 1p., 3 p., 29 str. 4 d.,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Skundo tyrimą nutraukti, skundo tyrimo metu išaiškėjus Lygių galimybių įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje nurodytoms aplinkybėms (nejmanoma pradėti tyrimo dėl duomenų trūkumo, aplinkybių tyrimas nepriklauso lygių galimybių kontrolieriaus kompetencijai).
2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją, Įmonę bei Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą.

Sprendimas per 1 (vieną) mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Birutė Sabatauskaitė